

รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

**The Teacher Development Model in Classroom Research by Using
Participatory Action Research for Upgrading Achievement at
Thoengwittayakhom School Under the Office of Chiang Rai
Secondary Educational Service Area**

เสกสรร ทุนอินทร์

โรงเรียนเทิงวิทยาคม, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

Sekson Tun-in

Theongwittayakhom School,

Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office

E-mail: seksonsai1@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2565 จากครู 130 คน และศึกษาแนวทางการพัฒนาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน 2) การสร้างและตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน 3) การศึกษาผลการใช้รูปแบบโดยผู้บริหารและครู ปีการศึกษา 2566 และ 4) การประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารและครู 136 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูล และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการพัฒนา คือ ควรจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมโดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทุกปี 2) รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไก กระบวนการประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยรูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ผลการประเมินรูปแบบด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

* วันที่รับบทความ : 29 มิถุนายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ 7 กรกฎาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 8 กรกฎาคม 2567

คำสำคัญ: การพัฒนาครู; การทำวิจัยในชั้นเรียน; การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

Abstract

This research article aimed to development teacher development model in classroom research by using participatory action research for upgrading achievement. This research and development methodology involved four steps as follows: 1) to study conditions and approaches for teacher developing in classroom research for the academic year 2022 from 130 teachers, and to study solutions from literature reviews and interviews with 10 experts. 2) to construct and verifying the model's quality by 7 experts. 3) to implement the model with administrators and teachers of Thoengwittayakhom School in the academic year 2023. And 4) to evaluate the model by 136 both administrators and teachers of Thoengwittayakhom School. The research tools were questionnaires, interview form and evaluation form. Data were analyzed using mean, standard deviation, percentage, content analysis and t-test for one sample. The results of research were present as follows: 1) The overall condition of classroom research was at the highest level, the needs were to provide annual training on classroom research and education innovation creation by experienced instructors. 2) The teacher development model in classroom research using participatory action research consist of 6 components: principles, objectives, systems and mechanisms, processes, evaluation, and conditions for implementation. The model was at the highest level of appropriate, feasible, beneficial and accurate. 3) The results of the model implementation revealed that the administrators and teachers have significantly higher classroom research abilities than the predetermined criteria at the .05 significance level. And 4) The results of model evaluation in term of context, input, process, and product were overall at the highest level.

Keywords: Teacher development; Classroom research; Participatory action research.

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ และการจัดการศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปครูให้เป็นผู้มีความเป็นครูมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของวิชา ความเป็นผู้มีจรรยาบรรณวิชาชีพและจิตวิญญาณความเป็นครู เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อาทิเช่น ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) เป็นต้น ดังนั้นการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการสอนทั้งด้านองค์ความรู้ แนวทางใหม่ สิ่งประดิษฐ์ และสื่อการสอนใหม่ เพื่อใช้ในการพัฒนาการศึกษา (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2564)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562) จากสาระบัญญัติดังกล่าวทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการ

เรียนรู้และทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น โดยยึดหลักทำวิจัยโดยทั่วไป 1 ฉบับต่อปีหรือ 2 ฉบับต่อปี เพื่อแสดงว่าได้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษา จากการศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน สรุปได้ดังนี้ 1) ครูขาดแรงผลักดันและแรงบันดาลใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน แม้จะพบปัญหาผู้เรียนเกิดขึ้นจากบันทึกหลังสอน (Teaching log) และพบปัญหาการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ 2) ปัญหาคุณภาพของการวิจัยและการรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน 3) ปัญหาความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน 4) ปัญหาเรื่องปัจจัยสนับสนุนความร่วมมือ และการสนับสนุนของผู้บริหาร 5) ปัญหาที่ปรึกษาสำหรับทำวิจัยในชั้นเรียน 6) ปัญหาแหล่งค้นคว้าข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียน และ 7) เวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2556; พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2564; จินดา อุ่นทอง, 2565)

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom research) เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียน มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยการศึกษาสภาพการณ์หรือปัญหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และครูแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ปฏิบัติการแก้ปัญหาหรือพัฒนา สังเกตผลหรือตรวจสอบผลการแก้ปัญหา และสะท้อนผลกลับต่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อหาทางปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนบรรลุผลสำเร็จของการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2556; สุวิมล ว่องวาณิช, 2557; มนสิข สติธิสมบุรณ์, 2563) แนวคิดการพัฒนาคูโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation action research) เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยผู้มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงการปฏิบัติต่างๆ ให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติตามแผน การสะท้อนผลการปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลการดำเนินงาน โดยยึดหลักประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนทุกขั้นตอน จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายคนได้นำกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เช่น งานวิจัยของรัชนิกร บุญดี (2558) จตุภูมิ กุสาลา (2561) ศิวพร ละม้ายนิล (2561) พบว่า กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เมื่อนำกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการพัฒนาครูด้านอื่นๆ ทำให้เกิดผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลง คือ การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอน และการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

โรงเรียนเทิงวิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565 จุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และพัฒนาผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้น สร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมมากขึ้น ดังนั้นโรงเรียนเทิงวิทยาคมได้กำหนดนโยบายการพัฒนาครู คือ การส่งเสริมสนับสนุนครูทำวิจัยในชั้นเรียนโดยยึดหลักการทำวิจัยในชั้นเรียน 1 เรื่อง ต่อภาคเรียนหรือ 2 เรื่องต่อปีการศึกษา เป็นรายงานการวิจัยฉบับเต็มหรือฉบับย่อหรือรายงานการวิจัยหน้าเดียว ทั้งนี้ในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในโรงเรียน โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมจากทุกฝ่ายทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน การจัดเตรียมพื้นที่และทรัพยากร และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติ ข้อตกลง กิจกรรมสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จ (โรงเรียนเทิงวิทยาคม, 2565; 2566)

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและบุคลากรโรงเรียนเทิงวิทยาคม พบว่าแม้ว่าผู้บริหารและครูทุกคนต้องทำวิจัยในชั้นเรียนตามนโยบายที่กำหนดไว้ แต่ครูส่วนใหญ่มีขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ การกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้ การออกแบบและวางแผนการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย การเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาครูที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และได้นำกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งหวังให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาคุณภาพผู้เรียน สร้างความเปลี่ยนแปลงและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งได้นวัตกรรมการเรียนการสอนบนฐานการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เกิดผลที่ดีนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and development) 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย โดยศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครู โรงเรียนเทิงวิทยาคม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 130 คน และศึกษาแนวทางการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย อาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษาระดับ โรงเรียน จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมี ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย โดย 1) ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ 2) ตรวจสอบรูปแบบและคู่มือ การใช้รูปแบบ 3) ปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งมี คุณสมบัติเป็นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษามีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาเอกขึ้นไป มีความรู้และ ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา หลักสูตรและการสอน และการทำวิจัยในชั้นเรียนมาแล้วไม่น้อย กว่า 10 ปี จำนวน 5 คน และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

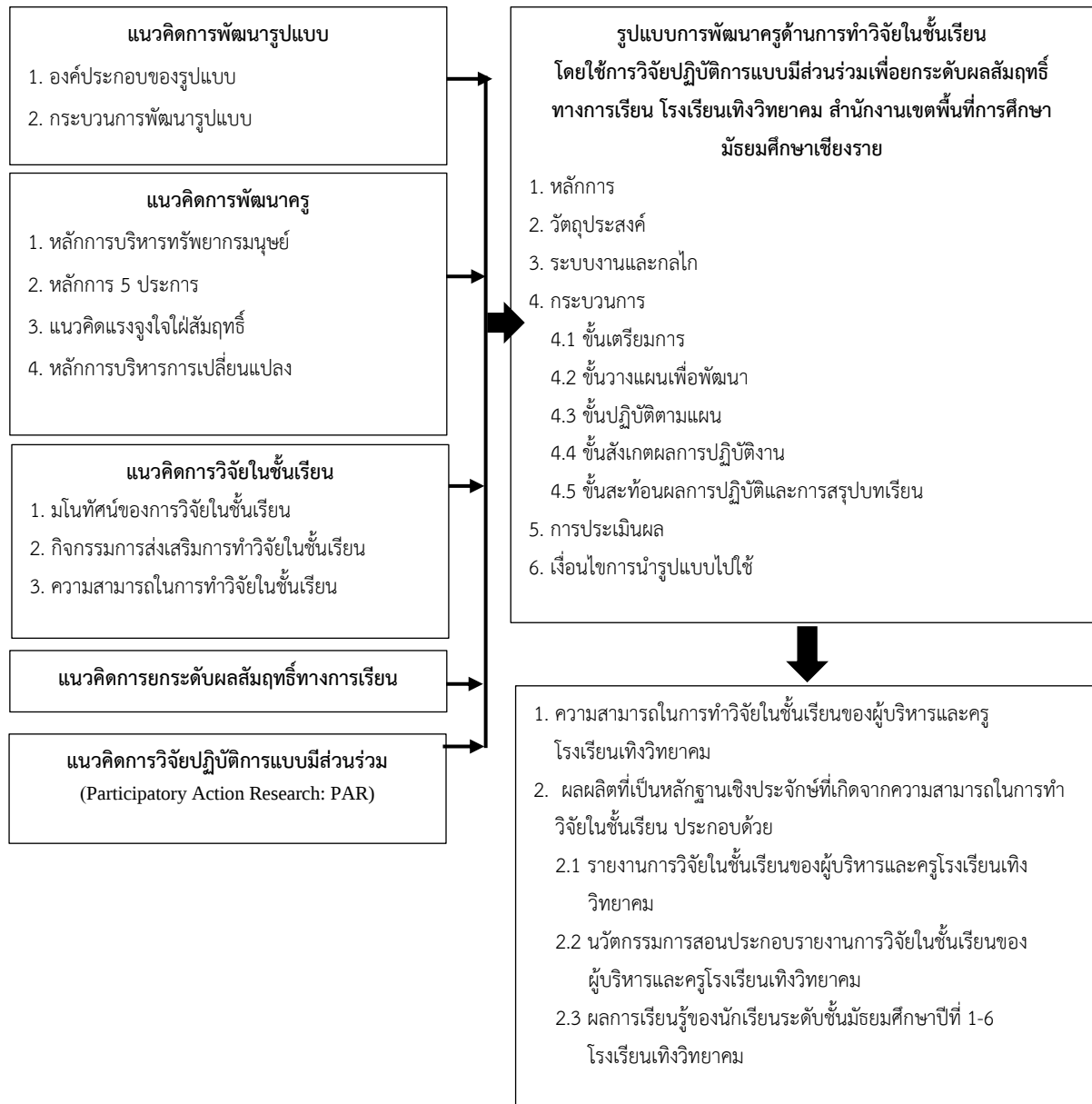
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การ วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย โดยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้พัฒนาครูในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2566 โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการพัฒนาคู ขั้ววางแผนพัฒนาคู ขั้วปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนาคู ขั้วสังเกตผลการทำวิจัยในชั้นเรียน และขั้วสะท้อนผลการปฏิบัติและการสรุปทบทเรียน จากนั้นทำการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม โดยคณะกรรมการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน และสรุปข้อมูลผลผลิตที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1) รายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม 2) นวัตกรรมการสอนประกอบ รายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม 3) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเทิงวิทยาคม กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 136 คน และภาคเรียนที่ 2 จำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมิน โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน เท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการพัฒนาคูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเชียงราย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม จำนวน 132 คน รวมจำนวน 136 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้มีส่วนร่วมใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบบันทึก ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่ ได้แก่ แนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดการพัฒนาคู แนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน แนวคิดการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาคูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนาแบบแผนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ได้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแบบแผนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม โดยรวม

รายการ	n = 130		ระดับสภาพ	n = 130		ระดับปัญหา
	$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
1. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้อยู่	4.64	0.43	มากที่สุด	4.34	1.09	มาก
2. การกำหนดปัญหาวิจัยและเลือก นวัตกรรมการเรียนรู้อยู่	4.74	0.41	มากที่สุด	4.37	1.07	มาก
3. การออกแบบและวางแผนการวิจัย	4.71	0.44	มากที่สุด	4.36	1.10	มาก
4. การลงมือปฏิบัติตามแผนการวิจัย	4.66	0.48	มากที่สุด	4.36	1.10	มาก
5. การสังเกตผลที่เกิดขึ้น จากการทำวิจัยในชั้นเรียน	4.69	0.45	มากที่สุด	4.33	1.10	มาก
6. การสรุปและสะท้อนผล จากการปฏิบัติงาน	4.66	0.49	มากที่สุด	4.33	1.11	มาก
7. การเผยแพร่ผลการวิจัย ในชั้นเรียน	4.55	0.54	มากที่สุด	4.24	1.07	มาก
โดยรวม	4.67	0.41	มากที่สุด	4.33	1.07	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.41) และปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 1.07)

2. แนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมโดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทุกปี และการเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยบริหารความร่วมมือของบุคลากรทั้งโรงเรียนต่อเนื่อง ร่วมกันหาประเด็นการพัฒนาผู้เรียน วางแผนพัฒนาครู ลงมือปฏิบัติโดยทำวิจัยในชั้นเรียนตามระยะเวลาที่กำหนด สังเกตการสอนและพัฒนาการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้ครอบคลุมเพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญและกำลังใจในการทำวิจัย และจัดกิจกรรมเสวนา ประกอบการนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียน แสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นต้นแบบ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไก กระบวนการ การประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยกระบวนการ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการพัฒนาครู ขั้นวางแผนพัฒนาครู ขั้นปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ขั้นสังเกตผลการทำวิจัยในชั้นเรียน ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติและการสรุปทบทเรียน และคู่มือการใช้รูปแบบ และรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีระดับความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.69) ระดับความเป็นไปได้ (ค่าเฉลี่ย 4.71) ระดับความเป็นประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 4.79) และระดับความถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย 4.76) อยู่ในระดับมากที่สุด

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเชียงราย

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

1. ผลการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม โดยรวม

รายการ	ภาคเรียนที่ 1/2566			ภาคเรียนที่ 2/2566		
	n = 136		ผล การประเมิน	n = 137		ผล การ ประเมิน
	$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
1. การกำหนดชื่อเรื่องวิจัย	4.32	0.57	มาก	4.70	0.45	มากที่สุด
2. การกำหนดปัญหาวิจัยและเลือก นวัตกรรมการเรียนรู้	4.18	0.52	มาก	4.60	0.45	มากที่สุด
3. การออกแบบและวางแผนการวิจัย	4.30	0.52	มาก	4.69	0.43	มากที่สุด
4. การลงมือปฏิบัติตามแผนการวิจัย	4.22	0.50	มาก	4.62	0.46	มากที่สุด
5. การนำเสนอผลการวิจัย	4.22	0.51	มาก	4.58	0.47	มากที่สุด
6. การสรุปและสะท้อนผลการวิจัย	4.24	0.56	มาก	4.62	0.47	มากที่สุด
7. การเผยแพร่ผลการวิจัย ในชั้นเรียน	4.19	0.52	มาก	4.54	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.24	0.48	มาก	4.63	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาคเรียนที่ 1/2566 ผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.48) ในภาคเรียนที่ 2/2566 ผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.41)

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนกับเกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป

ความสามารถ ในการทำวิจัย ในชั้นเรียน	จำนวน ครู	ประเด็น การประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์ คุณภาพระดับ ดีขึ้นไป	$\bar{x}$	S.D.	t	p
ภาคเรียนที่ 1 /2566	136	27	4	3.51	4.24	0.48	17.969*	.000
ภาคเรียนที่ 2 /2566	137	27	4	3.51	4.63	0.41	31.746*	.000

จากตารางที่ 3 หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม พบว่า ผู้บริหารและครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าเกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนภาคเรียนที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ซึ่งอยู่ในระดับดี และภาคเรียนที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สูงขึ้น

2. ผลผลิตที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วยรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 136 เรื่อง และภาคเรียนที่ 2 จำนวน 137 เรื่อง นวัตกรรมการสอน และผลการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกิดจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.34) และการสะท้อนผลการใช้รูปแบบ พบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมมีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีจุดเด่น คือ ครูมีความรับผิดชอบในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนผ่านการทำวิจัยในชั้นเรียน ผ่านการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูแกนนำด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย นำมาอภิปรายผลใน 4 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม พบว่า สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีการดำเนินงานมากที่สุด และปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นครูมีความเห็นว่าควรจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมโดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทุกปี เพื่อนำความรู้ เทคนิค วิธีการ แนวทางใหม่มาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยบริหารและความร่วมมือของบุคลากรทั้งโรงเรียนต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากครูมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ เมื่อพบปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลาย จำเป็นต้องค้นหาวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน สิ่งที่พบเจอ คือ ครูมีปัญหาในการกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ถูกต้อง ทำให้งานวิจัยที่ออกมาไม่มีคุณภาพ จึงมีความต้องการได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและความสามารถจากวิทยากรภายนอก และครูต้นแบบที่มีความรู้ความเข้าใจสามารถให้คำแนะนำชี้แนะการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณัฐ ศรีคำ และคณะ (2561) พบว่า ด้านสภาพปัญหาของการดำเนินงานด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนส่วนมากยังไม่ได้ลงมือทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูบางส่วนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ไม่ถูกต้อง และงานวิจัยของเสาวณีย์ ชูศรี (2564) ที่พบว่า กลุ่มมีความต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ต้องการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมและกระบวนการในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเต็มรูปแบบที่เป็นเชิงวิชาการ ต้องการพัฒนาตนเองตามกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนฝึกปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเต็มรูปแบบ โดยการให้จัดอบรมและดำเนินการนิเทศภายใน

2. รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไก กระบวนการ การประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการพัฒนาครู ขั้นวางแผนพัฒนาครู ขั้นปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ขั้นสังเกตผลการทำวิจัยในชั้นเรียน ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติและการสรุปบทเรียน ทั้งนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเกิดจากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้

ความสามารถและมีประสบการณ์ในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำการสังเคราะห์เพื่อนำมาयर่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ เมื่อทำการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน จึงมีความเห็นว่ารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งกระบวนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบเป็นไปตามแนวคิดกระบวนการพัฒนารูปแบบของ Briggs (2005) ชัยวิจิตต์ เขียวชนะ (2560) และทศนา แหมมณี (2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กติกา ราชบุตร (2563) ที่พบว่า รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีองค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ องค์ประกอบเชิงกระบวนการ และองค์ประกอบเชิงการสนับสนุน โดยกระบวนการมี 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เตรียมการ ระยะที่ 2 วางแผนการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ ระยะที่ 3 ดำเนินการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ และระยะที่ 4 การประเมินผลการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 1 อยู่ในระดับมากและภาคเรียนที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสามารถสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีองค์ประกอบครบถ้วนครอบคลุม และคู่มือการใช้รูปแบบมีความชัดเจนและมีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้พัฒนาครู ซึ่งกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม การประเมินผลการปฏิบัติงาน และใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของครูเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนทำให้ได้รายงานการวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นไปตามหลักการการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของ Deshler & Ewert (1995) Servaes, et al. (1996) Stringer (1999) Kemmis & Taggart (2000) กระบวนการดังกล่าวเมื่อนำสู่การปฏิบัติ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนมาก ในระหว่างการทำวิจัยในชั้นเรียนครูได้รับการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ครูต้นแบบด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งคณะกรรมการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ภายหลังการใช้รูปแบบดังกล่าว ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับดีมากและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณีย์ ชูศรี (2564) ที่พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น สามารถจัดทำรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการได้ ผลการประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนปรากฏผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่า ก่อนนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้มีการเตรียมความพร้อมด้านนโยบายการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน การสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียน และการเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนปัจจัยทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ วิทยากรหรือบุคลากรภายในที่มีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้มาให้ความรู้และการชี้แนะ ให้คำปรึกษาตลอดปีการศึกษา 2566 ในระหว่างการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญและกำลังใจ และเจตคติที่ดีในการวิจัยในชั้นเรียน จนทำให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สูงขึ้น และมีรายงานการวิจัยที่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณชน และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนดไว้ และโรงเรียนมีคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chen (2020) ที่พบว่า ครูได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ทำให้ครูสามารถเรียนรู้ มีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกปฏิบัติและการพัฒนาครูในบริบทที่หลากหลาย นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนได้อย่างแท้จริง (Wright, 2021)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรวิจัยและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถของครูด้านอื่นๆ เช่น การส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน การส่งเสริมความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

1.2 ควรศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

1.3 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการอื่นๆ ที่มุ่งส่งเสริมความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนหรือการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 โรงเรียนควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2.2 โรงเรียนควรมีงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอเพื่อให้ครูสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 จากการศึกษาพบว่า ครูพบปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุด คือ การกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนควรจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้โดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทุกปี เพื่อนำความรู้ เทคนิค วิธีการ แนวทางใหม่มาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น และควรส่งเสริมให้ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณค่าสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาและแก้ปัญหาในชั้นเรียนต่อไป

3.2 ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นเตรียมการพัฒนาครู ชี้แจงแผนพัฒนาครู ชี้แจงปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ชี้แจงสังเกตผลการทำวิจัยในชั้นเรียน และชี้แจงสะท้อนผลการปฏิบัติและการสรุปบทเรียนจึงจะทำให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กตিকা ราชนบุตร. (2563). *การพัฒนาครูโดยกระบวนการสร้างรูปแบบดูแลให้คำปรึกษาแนะนำครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน วิทยาลัยครูสระหว้านะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จตุภูมิ กุศลลา. (2561). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จินดา อุ่นทอง. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถการวิจัยในชั้นเรียนของครูการศึกษาพิเศษ โดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันกับทีมสหวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยวิชิต เขียวชนะ. (2560). *การสร้างและการพัฒนาโมเดล/รูปแบบ/แบบจำลอง/ตัวแบบ*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 9 (1), 1-11.

- ทิตนา แคมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2556). *ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน : ครูทุกคนทำได้ไม่ยาก*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์ .
- พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์. (2564). *สมรรถนะการสร้างนวัตกรรมการสอนบนฐานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนสิข สิริสมบุญ. (2563). *การวิจัยในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัชนิกร บุญดี. (2558). การพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลสีชมพู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. *วารสารการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์*. 2 (1), 10-22.
- โรงเรียนเทิงวิทยาคม. (2565). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564*. เชียงราย: โรงเรียนเทิงวิทยาคม.
- โรงเรียนเทิงวิทยาคม. (2566). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565*. เชียงราย: โรงเรียนเทิงวิทยาคม.
- ศิวพร ละม้ายนิล. (2561). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพนักวิจัยชุมชน อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก*. ปริญญานิพนธ์ ปร.ด. สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2557). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณีย์ ชูศรี. (2564). *การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. ววิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อรนุช ศรีคำ และคณะ. (2561). การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนให้บุคลากรทางการศึกษา ใน การพัฒนา นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 10 (2), 157-169.

- Briggs, D. C. (2005). Meta-analysis: A case study. *Evaluation Review*. 29 (2), 87–127.
- Chen, Y. (2020). How a teacher education program through action research can support English as a foreign language teachers in implementing communicative approaches: A case from Taiwan. *SAGE Open*. 10 (1), 1-16.
- Deshler, D. & Ewert, M. (1995). “*Participatory action research: Tradition and major assumption*,” The PAR Tool Box: Part #001, <http://www.parnet.org/tools>.
- Kemmis, S. & McTaggart, R. (2000). Participatory action research. In N.K. Denzin and Y.S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research*. (2nd ed)., 567-605. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Servaes, J., et al. (1996). *Participatory communication for social change*, California: Sage.
- Stringer, E. T. (1999). *Action research*. (2nd ed.). California, Sage.
- Wright, P. (2021). Transforming mathematics classroom practice through participatory action research. *Journal of Mathematics Teacher Education*. 24 (2), 155-177.